

משנה שבת פרק יח

Mishnah Shabbat, chapter 18

(1) One may clear away even four or five [or many more] baskets of straw or of produce to make room for guests or on account of neglect of [study of students who don't have where to sit in] the *bet midrash*, but [one may] not [clear out] the storehouse. [Even though the Rabbis permitted excessive

toil where a *mitzvah* is concerned; here, however, it was prohibited because of the fear that while clearing the storehouse he may notice a hole in the ground and in a moment of forgetfulness, might come to smooth it out.] One may clear away pure *terumah* [even an Israelite, who may not eat it, may handle it since it is fit to be eaten by a priest], *demai* [may be handled since it may be eaten by the poor], *ma'aser rishon* whose *terumah* has been separated [where the Levite took his tithes and gave from them *terumat ma'aser* before the Israelite had an obligation for *terumah gedolah*, i.e., before the threshing and smoothing of the grain], redeemed *ma'aser sheni* and sanctified property that has been redeemed and dry lupines, [even though they are very bitter] because it is food for the poor. But [one may] not [clear away] *tevel* [untithed produce, even if there was no Biblical obligation to tithe it], *ma'aser rishon* whose *terumah* has not been

רבנו עובדיה מברטנורא

א מפנין. אם צריך למקומן להושיב שם אורחין להסב בסעודה או תלמידים לשמוע הדרשה. ודוקא לדבר מצוה שרי ולא חישינן לטרחא בשבת: **ארבע וחמש.** לאו דוקא דאי בעי אפילו טובא נמי: **אבל לא את האוצר.** כלומר ובלבד שלא יגמור את האוצר כולו עד שיגיע לקרקעיתו, דלמא אתי לאשוויי גומות: **מפנין תרומה טהורה.** ואפילו ישראל דלא חזיא ליה יוכל לטלטלה ולפנותה כיון דחזיא לכהן: **ודמאי.** דחזי לעניים כדתנן (דמאי פ"ג) מאכילין את העניים דמאי, ואי בעי הוה מפקיר לנכסיה והזוי עני וחזיא ליה השתא נמי חזי ליה: **ומעשר ראשון שניטלה תרומתו.** שניטלה ממנו תרומת מעשר ולא ניטלה ממנו תרומה גדולה, כגון שהקדים בן לוי ולקח המעשר בשבלין דעדיין לא חלה עליה חובת תרומה, שאין הדגן חייב בתרומה גדולה עד שיתמרח בכרי, וזה שהקדים ולקח המעשר בשבלין אינו מפריש אלא תרומת מעשר בלבד ומותר באכילה אע"פ שלא הפרישו ממנו תרומה גדולה: **ומעשר שני והקדש שנפדו.** שפדו אותן הבעלים ונתנו את הקרן ולא נתנו את החומש, ושמעין מהבא שהם פדוין והחומש הוי מלוה גבי בעלים: **אבל לא את הטבל.** ואפילו טבל דרבנן כגון הזרוע בעציץ שאינו נקוב: **ולא את מעשר ראשון שלא ניטלה תרומתו.** אם הקדים בן לוי ולקח המעשר אחר שנתמרח התבואה בכרי קודם שהפרישו ממנו תרומה גדולה,

separated [where the Levite took his tithes and gave from it *terumat ma'aser* after the Israelite had an obligation for *terumah gedolah*, i.e., after the threshing and smoothing of the grain], *ma'aser sheni* and sanctified property which were not redeemed [properly], [nor may one handle] *luf* [an inedible type of bean] or [green] mustard. Rabbi Shimon ben Gamliel permits [it] in the case of *luf*, because it is food for [the very wealthy

נְטִלָה תְרוּמָתוֹ, וְלֹא אֶת מַעֲשֵׂר שְׁנֵי וְהַקֹּדֶשׁ שֶׁלֹּא נִפְדּוּ, וְלֹא אֶת הַלֶּוֹי, וְלֹא אֶת הַחֶרֶדֶל. רַבִּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל מְתִיר בְלוּתָהּ, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מֵאֵכֶל עוֹרְבֵינִי: בַּחֲבִילֵי קֶשׁ וְחֲבִילֵי עֵצִים וְחֲבִילֵי זָרְדִים, אִם הִתְקִינָן לְמֵאֵכֶל בְּהֵמָה, מְטֻלְטְלִין אוֹתָן, וְאִם לֹא, אֵין מְטֻלְטְלִין אוֹתָן. כּוֹפִין אֶת הַסֵּל לְפָנֵי הָאֲפֻרוּחִים, כְּדִי שֶׁיַּעֲלוּ וַיִּרְדּוּ. תְּרַנְגְּלֵת שְׁבֻרָה, דּוֹחִין אוֹתָהּ עַד שֶׁתִּכְנַס. מְדַדִּין עֲגָלִין וְסִיחִין בְּרִשּׁוֹת הָרְבִים. אִשָּׁה מְדַדָּה אֶת בְּנָהּ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֵימְתִי. בְּזִמְן שֶׁהוּא

to feed their pet] ravens.

(2) Bundles of straw, twigs, or young shoots; if they were prepared as animal fodder, they may be moved; if not, they may not be moved. A basket may be overturned in front of chicks so that they may climb up or down. If a hen runs away [from the house], she may be pushed [with the hands] until she reenters [but she may not be assisted by holding her wings lest she jump and in which case one would find himself carrying her; however, it is permitted with other fowl that don't jump]. Calves and foals may be made to walk in a public domain [by holding them on the sides of the neck and nudging their feet], and a woman may make her son walk [by holding up his hands from the rear while he moves his

רבנו עובדיה מברטנורא

והפריש ממנו תרומת מעשר ולא הפריש תרומה גדולה, זהו מעשר ראשון שלא ניטלה תרומתו האמור כאן. שכיון שנתמרחח בכרי ונתחייבה בתרומה כשלווק המעשר ראשון, אף על פי שמפריש ממנו תרומת מעשר, כל זמן שלא הפריש ממנו תרומה גדולה טבל הוא ואסור לטלטלו בשבת: **ולא את מעשר שני והקדש שלא נפדו.** כגון שנפדו אבל לא נפדו כהלכה, כגון שפדה מעשר שני על גרוטאות של כסף, ואין מעשר שני נפדה אלא במעות שיש עליהם צורה, דכתיב (דברים יד) וצרת הכסף בידך. והקדש אינו נפדה בקרקע, דכתיב (ויקרא כו) ונתן את הערכך ביום ההוא, דבר הניתן מיד ליד: **לוח.** מין קטנית שאינו ראוי חי אפילו לבהמה. ורמב"ם פירש מין ממניי הבעלים: **לעורבין.** כגון עשירים שמגדלים עורבים לגדולה. ואין הלכה כרבן שמעון בן גמליאל: **ב חבילי.** אגודות: **זרדים.** ענפי האילן לחים שמזרדין אותם למאכל בהמות: **כופין את הסל לפני האפרוחים.** ומבטל כלי מהיכנו לא הוא, שאין האפרוחים עומדים עליו. והאומר אין כלי ניטל אלא לצורך דבר הניטל מוקי למתניתין בצריך למקומו של כלי: **שברחה.** מן הבית: **דוחין אותה.** בידים: **עד שתכנס.** ודוקא דוחין, אבל לא מדדין, לפי שהתרנגולת מגבהת עצמה מן הארץ ונמצא שהוא מטלטלה. אבל אווזין ושאר עופות מדדין: **מדדין עגלים.** אוהו בצוארו ובצדדיו וגוררו ומסיעו ומנענע לו רגליו: **אשה**

legs]. Rabbi Yehudah said; When is that [permitted]? When he lifts one [foot] and puts down the other; but, if he drags them, it is forbidden [as carrying].

(3) One may not deliver an animal [by pulling out the fetus] on a Festival, but one may assist it [by holding the fetus

as it comes out so that it doesn't fall to the ground]. We may deliver a woman on the Sabbath, summon a midwife for her from place to place [even beyond the Sabbath boundary], we may desecrate the Sabbath on her behalf [from the point where she enters labor until three days after the delivery without her requesting it; from the third day until the seventh, only upon her request], and [one may] tie up the umbilical cord. Rabbi Yose says; One may even cut [it and then clean and powder it; the *halachah* follows Rabbi Yose]. And all the requirements of circumcision [which will be cited in the next chapter] may be performed on the Sabbath.

רבנו עובדיה מברטנורא

מדדה את בנה. אוחותו בורעיו מאחוריו והוא מניע רגליו והולך: **שנוטל אחת ומניח אחת.** כשהתינוק מניע את רגליו מניח אחת ומגביה אחת: **אבל גורר אסור.** שנושאתו. וכל מקום שאמר ר' יהודה אימתי במשנה לא בא לחלוק אלא לפרש דברי חכמים, הלכך הלכתא כוותיה: **ג אין מילדין.** אין מושכין הולד מן הרחם ביום טוב דאיכא טרחא יתירא: **אבל מסעדין,** אוחו את הולד שלא יפול לארץ: **חכמה.** מילדת בקיאה: **ממקום למקום.** ואין חוששין לאיסור תחומין: **ומחללין עליה את השבת.** משעה שהיא יושבת על המשבר ומתחיל הדם להיות שותת עד כל שלשה ימים אחר שילדה, בין אמרה צריכה אני בין לא אמרה צריכה אני, מחללין. משלשה ועד שבעה, אמרה צריכה אני, מחללין; לא אמרה צריכה אני, אין מחללין. משבעה ועד שלשים, אפילו אמרה צריכה אני אין מחללין, אבל עושים צריכה על ידי נכרי, מפני שהיא כחולה שאין בו סכנה ודבר שאין בו סכנה עושין צרכיו על ידי נכרי: **וקושרים הטבור.** של וולד שהוא ארוך, ואם לא יקשרוהו ויכרכוהו יצאו מעיו, אבל אין כורתין אותו בשבת לדברי תנא קמא: **רבי יוסי אומר אף חותכין.** והלכה כרבי יוסי שחותכין אותו ומנקין אותו ונותנין עליו אבק הדס וכיוצא בו: **וכל צרכי מילה עושין בשבת.** ולקמן באידך פרקא מפרש לצרכי מילה מאי ניהו:

נוטל אחת ומניח אחת, אבל אם היה גורר, אסור: ג אין מילדין את הבהמה ביום טוב, אבל מסעדין. ומילדין את האשה בשבת, וקורין לה חכמה ממקום למקום, ומחללין עליה את השבת, וקושרין את הטבור. רבי יוסי אומר, אף חותכין. וכל צרכי מילה עושין בשבת: